

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (deviata komora)

z 8. septembra 2016 *

„Hospodárska súťaž — Kartely — Belgický, nemecký, francúzsky a holandský trh s krevetami zo Severného mora — Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 101 ZFEÚ — Stanovenie cien a rozdelenie objemu predaja — Prípustnosť dôkazov — Použitie tajnej nahrávky telefonických hovorov ako dôkaz — Posúdenie platobnej schopnosti — Neobmedzená právomoc“

Vo veci T-54/14,

Goldfish BV, so sídlom v Zoutkamp (Holandsko),

Heiploeg BV, so sídlom v Zoutkamp,

Heiploeg Beheer BV, so sídlom v Zoutkamp,

Heiploeg Holding BV, so sídlom v Zoutkamp,

v zastúpení: P. Glazener a B. Winters, advokáti,

žalobkyne,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: pôvodne F. Ronkes Agerbeek a P. Van Nuffel, neskôr Van Nuffel a H. van Vliet, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je jednak návrh podaný na základe článku 263 ZFEÚ na zrušenie rozhodnutia Komisie C(2013) 8286 final z 27. novembra 2013, týkajúceho sa konania podľa článku 101 ZFEÚ (vec AT.39633 – Krevety), v rozsahu, v akom sa týka žalobkyní, a jednak návrh na zníženie pokút uložených žalobkyniam,

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora),

v zložení: predseda komory G. Berardis, sudcovia O. Czúcz a A. Popescu (spravodajca),

tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. decembra 2015,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: holandčina.

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 1 Spoločnosti Goldfish BV, Heiploeg BV, Heiploeg Beheer BV a Heiploeg Holding BV (ďalej len „žalobkyne“ alebo „Heiploeg“) sú súčasťou skupiny podnikov, ktorých hlavnou činnosťou je obchod s krevetami a ďalšími mäkkýšmi a kôrovcami.
- 2 Predmetný výrobok je kreveta šedá (crangon crangon), ktorá je druhom krevety lovenej v Severnom mori. Väčšina úlovkov sa vykladá v Dánsku, Nemecku a Holandsku. Tieto úlovky kupujú priamo obchodníci špecializovaní na kúpu kreviet (contract fishing) alebo v Holandsku pri predajoch na aukciách (free fishing).
- 3 Obchodníci ďalej spracúvajú a upravujú krevety zo Severného mora, čo zahŕňa ich lúpanie, zmrazenie a balenie. Títo obchodníci poskytujú krevety pre ľudskú spotrebu, lúpané alebo nevyľúpané, zmrazené alebo nezamrazené, maloobchodníkom ako sú supermarkety, veľkoobchodníkom s plodmi mora, podnikom potravinárskeho spracovania alebo aj reštauráciám.
- 4 Dňa 14. januára 2003 prijal Nederlandse Mededingingsautoriteit (Holandský úrad pre hospodársku súťaž, ďalej len „NMa“) rozhodnutie na základe holandského vnútroštátneho práva hospodárskej súťaže a článku 101 ZFEÚ proti niekoľkým podnikom a skupinám podnikov činným v odvetví kreviet zo Severného mora. Toto rozhodnutie sa týkalo dohôd o minimálnej cene a obmedzeniach týkajúcich sa výroby pre obdobie od januára 1998 do januára 2000, ako aj prekážok prístupu nových predajcov k predaju kreviet na holandskej aukcii od októbra do novembra 1999. Spoločnostiam Heiploeg BV, Goldfish, Klaas Puul & Zoon BV a L. Kok International Seafood BV boli uložené pokuty.
- 5 Dňa 28. decembra 2004 boli v rámci správneho odvolacieho konania zrušené pokuty uložené viacerým malým obchodníkom, vrátane spoločnosti L. Kok International Seafood, zatiaľ čo pokuty uložené spoločnostiam Heiploeg BV, Goldfish a Klaas Puul & Zoon boli znížené. V zostávajúcej časti bolo rozhodnutie NMa v princípe ponechané v platnosti rozhodnutím Rechtbank Rotterdam (Súd Rotterdam, Holandsko) a College van Beroep voor het bedrijfsleven (Odvolací správny súd pre hospodárske veci, Holandsko, ďalej len „College van Beroep“).
- 6 Dňa 13. januára 2009 spoločnosti Klaas Puul BV, Klaas Puul Beheer BV, Klaas Puul Holding BV (ďalej spoločne len „Klaas Puul“), ktoré vyrábali a uvádzali na trh rôzne druhy morských plodov, oznámili Európskej komisii svoj zámer uchádzať sa o oslobodenie od pokút súvisiacich s existenciou kartelu v odvetví kreviet zo Severného mora. Komisia pridělila následne „poradie“ v zmysle bodu 15 oznámenia Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v kartelových prípadoch (Ú. v. ES C 298, 2006, s. 17, ďalej len „oznámenie o spolupráci z roku 2006“) spoločnosti Klaas Puul do 26. januára 2009, aby jej umožnila zozbierať potrebné informácie a dôkazy.
- 7 Dňa 26. januára 2009 podala spoločnosť Klaas Puul v súlade s oznámením o spolupráci z roku 2006 na Komisiu žiadosť o zhovievavosť, ktorá jej ju priznala podmienene 17. marca 2009.
- 8 Dňa 24., 25. a 26. marca 2009 uskutočnila Komisia v súlade s článkom 20 ods. 4 a článkom 21 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) šetrenie v obchodných priestoroch a súkromných obydliach v Belgicku, Dánsku, Nemecku, ako aj Holandsku. Medzi 3. augustom 2009 a 9. marcom 2012 vydala Komisia viacero žiadostí o informácie. Spoločnosť Klaas Puul naďalej spolupracovala s Komisiou v tom, že jej poskytovala informácie, dokumentáciu a vysvetlenia.

- 9 Dňa 12. júla 2012 Komisia prijala rozhodnutie o začatí konania proti spoločnostiam Heiploeg, Holding L.J.M. Kok BV, L. Kok International Seafood (ďalej len spoločne „Kok Seafood“), Klaas Puul a Stührk Delikatessen Import GmbH & Co KG (ďalej len „Stührk“). Toho istého dňa vydala Komisia oznámenie o námietkach voči týmto spoločnostiam.
- 10 Všetky osoby, ktorým bolo určené oznámenie o námietkach, požiadali a následne obdržali DVD obsahujúce dokumenty k nahliadnutiu zo spisu Komisie. Do dokumentov a vyhlásení prístupných v priestore Komisie nahliadla iba spoločnosť Heiploeg. Ďalšie osoby, ktorým bolo určené oznámenie o námietkach, si nepriali mať k nemu prístup. Všetky osoby, ktorým bolo určené oznámenie o námietkach, predložili písomné vyjadrenia a boli vypočuté na pojednávaní 7. februára 2013.
- 11 Dňa 27. novembra 2013 prijala Komisia rozhodnutie C(2013) 8286 final z 27. novembra 2013 týkajúce sa konania podľa článku 101 ZFEÚ (vec AT.39633 – Krevety) (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Napadnuté rozhodnutie

- 12 Napadnutým rozhodnutím Komisia konštatovala, že spoločnosti Heiploeg, Klaas Puul, Kok Seafood a Stührk, spoločnosti pôsobiace v odvetví kreviet šedých zo Severného mora, sa v priebehu obdobia od júna 2000 do januára 2009 zúčastňovali na rôznych dohodách a zosúladených postupoch a vymieňali si citlivé informácie, čím došlo k porušeniu článku 101 ods. 1 ZFEÚ.
- 13 Trh dotknutý napadnutým rozhodnutím je trh kreviet šedých zo Severného mora. Komisia konštatovala, že tieto krevety boli distribuované hlavne spotrebiteľom v piatich členských štátoch, a sice Belgicku, Dánsku, Nemecku, Francúzsku a Holandsku. Podiel Belgicka predstavuje približne polovicu celkovej spotreby kreviet zo Severného mora, Nemecka 25 % a Holandsko má najvýznamnejší podiel na zostávajúcej spotrebe. Dvaja najväčší obchodníci s krevetami šedými zo Severného mora v Európskej únii sú spoločnosti Heiploeg a Klaas Puul.
- 14 Kartel dotknutý napadnutým rozhodnutím sa týka jediného, trvajúceho a komplexného protiprávneho konania porušujúceho článok 101 ZFEÚ. Komisia uviedla, že tento kartel pozostáva z dohôd o cenách, zo zosúladených postupov a z výmeny citlivých informácií medzi dodávateľmi kreviet šedých zo Severného mora. Podľa napadnutého rozhodnutia bolo cieľom tohto kartelu ovplyvniť spoločne úroveň cien kreviet zo Severného mora, obmedziť hospodársku súťaž a stabilizovať trh.
- 15 Kartel opísaný v napadnutom rozhodnutí fungoval na základe dvojstranných kontaktov medzi spoločnosťami. Dotknuté spoločnosti, predovšetkým spoločnosti Heiploeg a Klaas Puul, mali už dlhú dobu časté kontakty, aby si prediskutovali svoje záležitosti. Spoločnosti Heiploeg a Klaas Puul si najmä navzájom poskytli informácie o konaní na trhu, koordinovali ho a vymieňali si citlivé obchodné informácie. Obidve spoločnosti uzatvorili dohody o cenách, ktoré sa mali platiť ich dodávateľom, išlo o ceny, ktoré sa mali fakturovať rôznym zákazníkom a dohody o rozdelení týchto zákazníkov.
- 16 Komisia konštatovala, že spoločnosť Stührk tiež uzatvorila dohody o stanovení cien so spoločnosťou Heiploeg a otvorene sa vyhýbala súťaženiu so spoločnosťami Heiploeg a s Klaas Puul. Nakoniec sa v napadnutom rozhodnutí uvádza, že spoločnosť Kok Seafood uzatvorila dlhodobú zmluvu so spoločnosťou Heiploeg, ktorá sa týkala predaja vlastných kreviet spoločnosti Heiploeg za cenu stanovenú v závislosti od ceny opätovného predaja, ktorú mohla dosiahnuť spoločnosť Heiploeg. Cieľom tejto dohody bolo najmä to, aby sa spoločnosť Kok Seafoof nestala konkurentom na trhu s krevetami.

- 17 Tieto zistenia vychádzajú najmä z vyhlásení spoločnosti Klaas Puul podaných na účely získania zhovievavosti a sprievodných dokladov predložených na podporu týchto vyhlásení, z dokumentov, ktoré Komisia našla v podnikoch pri neoznámených šetreniach (bod 8 vyššie), vrátane určitých audionahrávok telefonických hovorov nájdených u spoločnosti Kok Seafood, ako aj z odpovede na žiadosť o informácie a z potvrdení poskytnutých informácií od spoločnosti Stührk.
- 18 Napadnuté rozhodnutie dospelo na základe údajov uvedených v bode 17 vyššie k záveru, že tieto rôzne a komplexné dohody medzi rôznymi spoločnosťami predstavujú koordináciu trhu zahŕňajúcu protisúťažné dohody alebo zosúladené postupy v zmysle článku 101 ZFEÚ.
- 19 Kartely týkajúce sa spoločnosti Heiploeg sa považovali za jediné a trvalé protiprávne konanie od 21. júna 2000 do 13. januára 2009 (ďalej len „dotknuté obdobie“). Avšak spoločnosť Heiploeg Holding bola považovaná za zodpovednú iba v období dvoch rokov a jedenástich mesiacov od 3. februára 2006.
- 20 Pri určovaní výšky pokút Komisia v napadnutom rozhodnutí uplatnila ustanovenia usmernení k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2, ďalej len „usmernenia“). Pokiaľ ide o spoločnosť Heiploeg, Komisia určila základnú sumu pokuty tak, že zohľadnila hodnotu tržieb za účtovné roky 2000 – 2001 až 2007 – 2008 (80 až 90 miliónov eur) v závislosti od stupňa závažnosti protiprávneho konania (16 %), vynásobenú počtom rokov účasti podniku (8,5 pre Heiploeg a 2,91 pre Heiploeg Holding). Ďalej Komisia pripočítala dodatočnú sumu 16 % na základe bodu 25 usmernení. Tento výpočet viedol k základnej sume pokuty, ktorá sa má uložiť vo výške 124 596 000 eur (vrátane pokuty Heiploeg Holding).
- 21 Z dôvodu osobitných okolností veci a na základe bodu 37 usmernení sa pokuta spoločnosti Heiploeg znížila o 75 %, aby sa zohľadnil podiel hodnoty tržieb výrobku, ktorý bol predmetom kartelu vo vzťahu k celkovému obratu, ako aj rozdiel medzi stranami, pokiaľ ide o ich individuálnu účasť. Po tejto úprave predstavovala uložená pokuta 31 149 000 eur (vrátane pokuty Heiploeg Holding).
- 22 Okrem toho uplatnením článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, podľa ktorého suma pokuty nemôže presiahnuť hranicu 10 % celkového obratu dosiahnutého v roku, ktorý predchádza prijatiu rozhodnutia Komisie, bola suma pokuty stanovená na 27 082 000 eur (vrátane pokuty Heiploeg Holding).
- 23 Nakoniec Komisia zamietla žiadosť o zníženie pokuty, ktorú predložila spoločnosť Heiploeg z dôvodu platobnej neschopnosti na základe bodu 35 usmernení.
- 24 Výroková časť napadnutého rozhodnutia znie:

„Článok 1

Nasledujúce podniky porušili článok 101 ods. 1 ZFEÚ tým, že sa v uvedených obdobiach zúčastnili jediného a trvajúceho protiprávneho konania v odvetví kreviet zo Severného mora v Európskej únii, ktoré spočívalo v stanovení predajných a/alebo nákupných cien a výmene citlivých obchodných informácií o cenách, zákazníkoch a objemoch a pre niektoré z nich aj v rozdelení trhu a rozdelení zákazníkov:

- a) Heiploeg od 21. júna 2000 do 13. januára 2009;
- b) Klaas Puul od 21. júna 2000 do 13. januára 2009;
- c) Stührk od 14. marca 2003 do 5. novembra 2007;
- d) Kok Seafood od 11. februára 2005 do 13. januára 2009.

Článok 2

Za porušenie uvedené v článku 1 sa ukladajú tieto pokuty:

a) Heiploeg BV,

Goldfish BV a

Heiploeg Beheer BV

spoločne a nerozdielne: 14 262 000 [eur;]

Heiploeg BV,

Goldfish BV,

Heiploeg Beheer BV a

Heiploeg Holding BV

spoločne a nerozdielne: 12 820 000 [eur;]

b) Klaas Puul BV,

Klaas Puul Beheer BV a

Klaas Puul Holding BV

spoločne a nerozdielne: 0 [eur;]

c) Stührk Delikatessen Import GmbH & Co. KG: 1 132 000 [eur;]

d) L. Kok International Seafood BV a

Holding L. J. M. Kok BV

spoločne a nerozdielne: 502 000 [eur;]

...“

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 25 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 23. januára 2014 žalobkyne podali žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.
- 26 V rámci repliky podanej do kancelárie Všeobecného súdu 27. mája 2014 informovali žalobkyne Všeobecný súd, že na nich Rechtbank Noord-Nederland (Súd pre Severné Holandsko) 28. januára 2014 vyhlásil konkurz.
- 27 Podaním podaným do kancelárie Všeobecného súdu 23. marca 2015 požadovali žalobkyne prednostné prejednanie tejto veci.

- 28 Všeobecný súd (deviata komora) rozhodol na základe správy sudcu spravodajcu o začatí ústnej časti konania, pričom nevyhovел žiadosti žalobkyní o prednostné prejednanie veci.
- 29 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Všeobecný súd predložil, boli vypočuté na pojednávaní 10. decembra 2015, v priebehu ktorého sa rozhodlo, že žalobkyne majú poskytnúť Všeobecnému súdu po pojednávaní informácie o hodnote predaja ich rôzneho majetku a o pokračovaní podnikov po ich konkurze. Žalobkyne vyhověli tejto výzve v stanovenej lehote.
- 30 Ústna časť konania sa skončila 18. januára 2016.
- 31 Žalobkyne navrhujú, aby Všeobecný súd:
- úplne alebo čiastočne zrušil napadnuté rozhodnutie,
 - zrušil pokutu im uloženú, alebo ju prinajmenšom znížil,
 - prijal rozhodnutia, ktoré bude považovať za nevyhnutné,
 - zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.
- 32 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol žalobu,
 - zaviazal žalobkyne na náhradu trov konania.
- 33 Na pojednávaní žalobkyne uviedli v odpovedi na otázku Všeobecného súdu, že tretí bod žaloby nie je samostatným bodom a v dôsledku toho nepožadujú od Všeobecného súdu, aby o ňom rozhodol, čo sa zapísalo do zápisnice z pojednávania.

Právny stav

- 34 Na podporu žaloby žalobkyne uvádzajú tri žalobné dôvody vychádzajúce v podstate po prvé z porušenia článku 101 ZFEÚ a článku 2 nariadenia č. 1/2003, ku ktorému došlo tým, že Komisia ako dôkaz porušenia článku 101 ZFEÚ použila tajne uskutočnené audionahrávky, po druhé z porušenia článku 101 ZFEU a článku 2 nariadenia č. 1/2003, ku ktorému došlo tým, že Komisia ako dôkaz porušenia článku 101 ZFEÚ použila záznamy týkajúce sa tajne zhotovených audionahrávok, a po tretie z toho, že Komisia neprávom odmietla zohľadniť platobnú neschopnosť žalobkyní na základe bodu 35 usmernení.
- 35 Vzhľadom na to, že prvý a druhý žalobný dôvod spolu úzko súvisia, treba ich preskúmať spoločne.
- O prvom a druhom žalobnom dôvode, ktoré vychádzajú z porušenia článku 101 ZFEÚ a článku 2 nariadenia č. 1/2003, ku ktorému došlo tým, že Komisia použila tajne zhotovené audionahrávky, resp. záznamy týkajúce sa týchto nahrávok*
- 36 V rámci prvého žalobného dôvodu žalobkyne uvádzajú, že tajné audionahrávky telefonických hovorov predstavujú protiprávny dôkaz, ktorým sa má dokázať porušenie článku 101 ZFEÚ, a že v dôsledku toho Komisia nemohla použiť tieto nahrávky ako dôkazy v napadnutom rozhodnutí bez toho, aby porušila toto ustanovenie, ako aj článok 2 nariadenia č. 1/2003.

- 37 V rámci druhého žalobného dôvodu žalobkyne uvádzajú, že záznamy týkajúce sa tajných audionahrávok telefonických hovorov, o ktoré sa Komisia oprela v napadnutom rozhodnutí, nie sú veľmi spoľahlivé, takže ich použitie ako dôkazy v napadnutom rozhodnutí tiež porušuje článok 101 ZFEÚ a článok 2 nariadenia č. 1/2003.
- 38 Najprv vzhľadom na výhrady podané žalobkyňami musí Všeobecný súd preskúmať, za akých podmienok môžu byť tajné nahrávky telefonických hovorov a k nim sa vzťahujúce záznamy pripustené ako dôkazy, ktoré preukazujú porušenie článku 101 ZFEÚ.
- 39 Pokiaľ sa dospeje k záveru, že Komisia môže použiť v prejednávacom prípade takéto dôkazy, je po druhé potrebné preskúmať tvrdenia žalobkýň týkajúce sa dôveryhodnosti záznamov týkajúcich sa týchto telefonických hovorov, aby sa zistilo, či spochybňujú, že Komisia dodržala článok 2 prvej vety nariadenia č. 1/2003, podľa ktorého nesie ona dôkazné bremeno porušenia článku 101 ZFEÚ.

O zákonnosti použitia tajných nahrávok telefonických hovorov a záznamov z nich, na preukázanie, že došlo k porušeniu článku 101 ZFEÚ

- 40 V odôvodneniach 262 až 268 napadnutého rozhodnutia Komisia uvádza v odpovedi na tvrdenia žalobkýň vznesené v súvislosti s prípustnosťou dotknutých nahrávok v správnom konaní, že boli zhotovené v Holandsku, kde nepredstavujú porušenie trestného práva, že aj keby súkromné osoby získali tieto dôkazy protiprávne, nebránilo jej to použiť ich vzhľadom na judikatúru súdov Únie a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), že ani ona a ani vnútroštátne orgány nevyhotovili dotknuté nahrávky a že podnik, u ktorého sa našli, nemal záujem na tom, aby jej poskytol tieto usvedčujúce dôkazy.
- 41 Podľa žalobkýň po prvé tajné nahrávky telefonických hovorov predstavujú v mnohých členských štátoch protiprávne konanie a v dôsledku toho sú protiprávnym dôkazným prostriedkom na preukázanie porušenia článku 101 ZFEÚ, po druhé použitie tajných nahrávok telefonických hovorov ako dôkazu nemôže byť odôvodnené na základe judikatúry ESLP, po tretie toto použitie nemôže byť odôvodnené ani na základe judikatúry Všeobecného súdu a po štvrté holandské právo neumožňuje v práve hospodárskej súťaže používať tajné nahrávky telefonických hovorov.
- 42 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že v práve Únie platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, z ktorej po prvé vyplýva, že ak bol dôkaz riadne získaný, nemožno jeho prípustnosť spochybníť pred Všeobecným súdom a po druhé, že jediným relevantným kritériom pre posúdenie dôkaznej hodnoty riadne predložených dôkazov je ich dôveryhodnosť (rozsudok z 19. decembra 2013, Siemens/Komisia, C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, neuvverejnený, EU:C:2013:866, bod 128).
- 43 Pri neexistencii právnej úpravy na úrovni Únie týkajúcej sa pojmu dôkaz sú v zásade prípustné všetky dôkazné prostriedky, ktoré procesné právo členských štátov pripúšťa v obdobných konaniach (rozsudok z 23. marca 2000, Met-Trans a Sagpol, C-310/98 a C-406/98, EU:C:2000:154, bod 29).
- 44 Avšak niektoré dôkazy môžu byť odstránené zo spisu, najmä pokiaľ pretrvávajú pochybnosti tak o samotnej povahe napadnutého dokumentu, ako aj o otázke, či ten, kto ich uplatňuje, ich získal zákonným spôsobom (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. decembra 1981, Ludwigshafener Walzmühle Erling a i./Rada a Komisia, 197/80 až 200/80, 243/80, 245/80 a 247/80, EU:C:1981:311, bod 16). Takéto vylúčenie nie je však automatické, súdy Únie v niektorých prípadoch akceptovali prihliadnutie k písomným dokumentom, u ktorých sa nepreukázalo, že boli nadobudnuté zákonným spôsobom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. júla 2008, Franchet a Byk/Komisia, T-48/05, EU:T:2008:257, bod 78 a citovanú judikatúru).
- 45 Okrem toho je potrebné uviesť, že preskúmanie zákonnosti spochybnených dôkazov nemôže ustúpiť povinnosti inštitúcií dodržiavať základné práva žalobkýň.

- 46 Ako totiž vyplýva z ustálenej judikatúry, dodržiavanie ľudských práv je podmienkou zákonnosti aktov Únie a v Únii nie je možné pripustiť opatrenia, ktoré sú nezlučiteľné s ich dodržiavaním (pozri rozsudky z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 284 a citovanú judikatúru, a z 12. decembra 2012, Almamet/Komisia, T-410/09, neuvverejnený, EU:T:2012:676, bod 39 a citovanú judikatúru).
- 47 Podľa práva Únie nemožno teda pripustiť dôkazy získané tak, že nebol vôbec dodržaný postup stanovený pre ich získanie, ktorého cieľom je chrániť základné práva dotknutých subjektov. Použitie tohto postupu treba preto považovať za podstatnú formálnu náležitosť v zmysle článku 263 ods. 2 ZFEÚ. Podľa judikatúry pritom porušenie podstatnej formálnej náležitosti spôsobuje dôsledky bez ohľadu na skutočnosť, či toto porušenie spôsobilo ujmu tomu, kto sa jej dovoľáva (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. apríla 2000, Komisia/ICI, C-286/95 P, EU:C:2000:188, body 42 a 52, a z 12. decembra 2012, Almamet/Komisia, T-410/09, neuvverejnený, EU:T:2012:676, bod 39 a citovanú judikatúru).
- 48 Pokiaľ ide o základné práva, treba od nadobudnutia účinnosti Lisabonskej zmluvy zohľadniť Chartu základných práv Európskej únie, ktorá má podľa článku 6 ods. 1 prvého pododseku ZEÚ „rovnakú právnu silu ako zmluvy“.
- 49 Článok 52 ods. 3 Charty základných práv spresňuje, že pokiaľ táto obsahuje práva zodpovedajúce právam zaručeným Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaným v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“), sú zmysel a rozsah týchto práv rovnaké ako tie, ktoré im prikladá tento dohovor. Podľa vysvetliviek k tomuto ustanoveniu sú zmysel a rozsah zaručených práv určené nielen znením EDLP, ale aj najmä judikatúrou ESLP (rozsudok z 22. decembra 2010, DEB, C-279/09, EU:C:2010:811, bod 35).
- 50 V prejednávacom prípade vzhľadom na povahu spochybnených dôkazov, a teda nahrávok telefonických rozhovorov medzi súkromným osobami, je potrebné pripomenúť, že článok 7 Charty základných práv, týkajúci sa práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obsahuje práva zodpovedajúce právam zaručeným článkom 8 ods. 1 EDLP. Článku 7 Charty preto treba prisúdiť rovnaký zmysel a rozsah pôsobnosti, aký má zmysel a rozsah článok 8 ods. 1 EDLP, tak ako bol vyložený v judikatúre ESLP (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. októbra 2010, McB., C-400/10 PPU, EU:C:2010:582, bod 53, a z 15. novembra 2011, Dereci a i., C-256/11, EU:C:2011:734, bod 70).
- 51 Keďže odpočúvanie komunikačných prostriedkov predstavuje zásah do výkonu práva zaručeného článkom 8 ods. 1 EDLP (rozsudok ESLP zo 6. septembra 1978, Klass a i. v. Nemecko, CE:ECHR:1978:0906JUD000502971, § 41; rozsudok ESLP z 2. augusta 1984, Malone v. Spojené kráľovstvo, CE:ECHR:1984:0802JUD000869179, § 64; rozsudok ESLP z 24. apríla 1990, Kruslin v. Francúzsko, CE:ECHR:1990:0424JUD001180185, § 26, a rozsudok ESLP z 29. júna 2006, Weber a Saravia v. Nemecko, CE:ECHR:2006:0629DEC005493400, § 79), predstavuje tiež obmedzenie výkonu príslušného práva zakotveného v článku 7 Charty základných práv.
- 52 Ďalej je potrebné pripomenúť, že článok 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie stanovuje, že každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Podľa druhého odseku tohto článku ma každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.
- 53 Podľa vysvetliviek k článku 47 Charty základných práv, ktoré sa majú podľa článku 6 ods. 1 tretieho pododseku ZEÚ a článku 52 ods. 7 Charty základných práv zohľadniť pri jej výklade, zodpovedá tento článok článku 6 ods. 1 EDLP.

- 54 V tomto ohľade je potrebné uviesť, že ESLP, pokiaľ ide o otázku, či protiprávne získaný dôkaz zbavuje v trestnom kontexte obvineného práva na spravodlivý proces a vedie k porušeniu článku 6 EDLP (rozsudok ESLP z 26. apríla 2007, *Popescu v. Rumusko*, CE:ECHR:2007:0426JUD007152501, § 106), rozhodol, že:
- „[EDLP] síce zabezpečuje vo svojom článku 6 právo na spravodlivý proces, neupravuje však prípustnosť dôkazov ako takých, čo je vec, ktorá patrí predovšetkým vnútroštátnemu právu. ESLP teda nemôže vylúčiť prípustnosť získaného dôkazu, bez toho, aby rešpektoval ustanovenie vnútroštátneho práva Súd okrem toho pripomína, že v minulosti už mal možnosť rozhodnúť, že použitie protiprávnej nahrávky a navyše ako jediného dôkazu, samo osebe nie je v rozpore so zásadami spravodlivosti zakotvenými článkom 6 [ods. 1 EDLP], vrátane situácie, keď bol tento dôkaz získaný porušením požiadaviek [EDLP], najmä [jeho článku 8...]“
- 55 ESLP mal tiež príležitosť spresniť, že je potrebné preskúmať, či použitie protiprávne získanej audionahrávky ako dôkazu nezbavilo žalobcu práva na spravodlivý proces a či sa dodržalo právo na obhajobu, najmä tým, že sa overí, či tento žalobca mal možnosť spochybníť autenticitu a použitie uvedenej nahrávky. Zohľadnil aj otázku, či takáto nahrávka nepredstavuje jediný dôkaz použitý pre odôvodnenie odsúdenia (rozsudok ESLP z 12. júla 1988, *Schenk v. Švajčiarsko*, CE:ECHR:1988:0712JUD001086284, § 48).
- 56 Vo svetle vyššie uvedenej judikatúry je potrebné preskúmať, či Komisia v rámci napadnutého rozhodnutia právom použila dotknuté nahrávky ako dôkazy.
- 57 V prejednávacom prípade je potrebné najprv uviesť, že Komisia získala spochybnené nahrávky pri vyšetrovaní v kanceláriách jedného z podnikov zúčastnených na karteli, a síce Kok Seafood, ktoré sa uskutočnilo v súlade s článkom 20 nariadenia č. 1/2003.
- 58 Je potrebné zdôrazniť, ako tiež urobila Komisia, že po prvé tieto nahrávky nevytvorila ani Komisia, ani iný orgán verejnej moci, ale súkromná osoba, ktorá sa zúčastnila týchto hovorov a po druhé, že Komisia tieto dôkazy získala zákonným spôsobom, pričom zákonnosť šetrenia, v priebehu ktorého boli nahrávky zabavené, žalobkyne ani nespochybňujú.
- 59 V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že vzhľadom na judikatúru citovanú v bodoch 42 až 47 vyššie sú dôkazy, ktoré Komisia riadne získala, v zásade prípustné v rámci vyšetrovaní porušenia práva hospodárskej súťaže.
- 60 Avšak v prejednávacom prípade vzniká otázka, či Komisia môže použiť dôkazy, ktoré riadne získala, aj keď boli pôvodne získané treťou osobou, prípadne protiprávne, napríklad pri porušení práva na rešpektovanie súkromného života osoby, ktorej sa sporné nahrávky týkajú.
- 61 Konkrétne, podľa žalobkyní dotknuté nahrávky vytvoril zamestnanec konkurenta, čo porušuje právo na rešpektovanie súkromného života, tak ako je zakotvené v článku 8 EDLP.
- 62 Avšak v tomto smere vyplýva z judikatúry ESLP, citovanej v bodoch 54 a 55 vyššie, že použitie protiprávnej nahrávky ako dôkazu nie je samo osebe v rozpore so zásadami spravodlivosti podľa článku 6 ods. 1 EDLP, vrátane prípadu, keď bol tento dôkaz získaný porušením požiadaviek článku 8 EDLP, ak dotknutá žalobkyňa nebola zbavená svojho práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu a ak tento dôkaz nepredstavuje jediný dôkaz použitý na odôvodnenie odsúdenia.
- 63 V prejednávacom prípade sa musí zdôrazniť, ako bolo uvedené v odôvodnení 37 napadnutého rozhodnutia, že Komisia v priebehu správneho konania umožnila všetkým stranám prístup ku všetkým audionahrávkam a písomným záznamom sprevádzajúcim tieto nahrávky. Žalobkyne okrem toho

nepodávajú vo svojich písomnostiach žiadny argument, ktorý by umožňoval pochybovať o tom, že nemali príležitosť vypočuť si audionahrávky, nahliadnúť do písomných záznamov a vyjadriť sa ku všetkým písomnostiam v spise.

- 64 Okrem toho žalobkyne nepredkladajú vo svojich písomnostiach žiadne tvrdenie, ktoré by umožňovalo pochybovať o spravodlivom priebehu dotknutého správneho konania.
- 65 Navyše je potrebné pripomenúť, že sporné audionahrávky nepredstavujú jediný dôkaz, ktorý Komisia použila, keďže konštatovanie porušenia článku 101 ZFEÚ, ktorého sa dopustili žalobkyne, v napadnutom rozhodnutí spočíva na súhrne dôkazov, ktoré Komisia získala v priebehu správneho konania.
- 66 Ako je to uvedené v bode 17 vyššie, uvedené dôkazy tvoria okrem audionahrávok telefonických hovorov a písomných záznamov sprevádzajúcich tieto nahrávky, ktoré sa našli v kancelárii pána K. zo spoločnosti Kok Seafood, najmä vyhlásenie spoločnosti Klaas Puul a písomnosti poskytnuté na podporu týchto vyhlásení, ako aj ďalšie dôkazy objavené pri šetrení Komisie a odpovede spoločnosti Stührk na oznámenie námietok.
- 67 Hoci mali sporné audionahrávky určitý význam pre rozhodnutie Komisie uložiť pokutu, nepredstavovali, na rozdiel od tvrdenia žalobkýň, jediný dôkaz, ktorý viedol Komisiu k presvedčeniu o ich vine.
- 68 Okrem toho sa žalobkyne obmedzujú na stručné spochybnenie dôveryhodnosti nahrávok a na skutočnosť, že Komisia dostatočne nezohľadnila všeobecnú situáciu a osobitný kontext, v ktorom sa zhotovili.
- 69 V tomto kontexte je po prvé potrebné uviesť, že žalobkyne nikdy nepopreli ani obsah sporných nahrávok, ani nespochybnili ich autenticitu.
- 70 Po druhé je potrebné konštatovať, že Komisia overila súlad dotknutých nahrávok s ďalšími dôkazmi uvedenými v spise.
- 71 Po tretie je potrebné pripomenúť, že keďže sa dotknuté audionahrávky týkajú telefonických hovorov medzi dvoma konkurentmi, v ktorých si účastníci dialógu vymieňali citlivé obchodné informácie, vrátane informácií o ich cenách, ide o osobitne platné dôkazy s ohľadom na ich bezprostrednú a priamu väzbu na predmet dotknutého šetrenia.
- 72 Nakoniec je potrebné, podobne ako to robí Komisia, uviesť, že uvedené audionahrávky poškodili spoločnosť, ktorý ich zhotovila, teda Kok Seafood, ktorá sa snažila zabrániť ich použitiu ako dôkazu. Túto úvahu nevyvracia argument žalobkýň, zopakovaný na pojednávaní, podľa ktorého Kok Seafood vytvorila dotknuté nahrávky s cieľom použiť ich pred orgánom pre hospodársku súťaž, či už v neprospech žalobkýň alebo na podporu prípadnej žiadosti o zhovievavosť. V tomto smere postačuje uviesť, že okrem skutočnosti, že Kok Seafood nepodala žiadnu žiadosť o zhovievavosť, žalobkyne neposkytli žiadny dôkaz, ktorý by preukázal, že táto spoločnosť mala takéto úmysly.
- 73 Vo svetle vyššie uvedených skutočností je potrebné dospieť k záveru, že aj keby platilo, že dotknuté nahrávky zhotovil jeden z podnikov konkurujúcich žalobkyniam protiprávne, Komisia ich na rozdiel od tvrdení žalobkýň použila ako dôkazy v napadnutom rozhodnutí právom, aby konštatovala porušenie článku 101 ZFEÚ.
- 74 Pokiaľ ide o ďalšie výhrady, ktoré predložili žalobkyne, týkajúce sa prípustnosti napadnutých audionahrávok ako dôkazu, nemôžu obstáť.

- 75 Pokiaľ ide konkrétne o tvrdenie, že tajné audionahrávky telefonických hovorov sú v množstve členských štátov protiprávnym konaním a v dôsledku toho sú protiprávnym dôkazom porušenia článku 101 ZFEÚ, je potrebné uviesť, že žalobkyne ničím nepodkladajú svoje tvrdenia, podľa ktorých je použitie podobných telefonických hovorov v rámci konania smerujúceho ku konštatovaniu porušenia práva hospodárskej súťaže zakázané ako dôkaz v práve viacerých členských štátov. Žalobkyne totiž vo svojej replike poskytujú jediný konkrétny príklad. Ide o rozhodnutie francúzskeho kasačného súdu (Cour de cassation, plenárne zasadanie, zo 7. januára 2011, 09-14.316 09-14.667, zverejnené v zbierke), ktorým tento súd rozhodol, že tajné nahrávky telefonických hovorov nemôžu byť použité ako dôkaz v konaní konštatujúcom porušenie práva hospodárskej súťaže vo Francúzsku.
- 76 Okrem toho v práve Únie neexistuje ustanovenie, ktoré by vyslovene zakazovalo prihliadať v rámci súdneho konania k dôkazom, ktoré boli nadobudnuté protiprávne, napríklad v rozpore so základnými právami, (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. júla 2008, Franchet a Byk/Komisia, T-48/05, EU:T:2008:257, bod 75) a všeobecne z judikatúry uvedenej v bodoch 42 až 55 vyššie vyplýva, že v rozpore s tvrdením žalobkýň neexistuje zásada, na základe ktorej by protiprávne získané dôkazy nemohli byť použité v rámci šetrenia alebo súdneho konania.
- 77 Ďalej je potrebné pripomenúť, že právo Únie upravuje posúdenie dôkazov Komisiou v sporoch týkajúcich sa hospodárskej súťaže. V tomto ohľade z judikatúry uvedenej v bodoch 42 a 47 vyššie vyplýva, že aj keď má zásada voľného hodnotenia dôkazov prioritu, je potrebné zohľadniť základné práva, ako aj všeobecné zásady práva Únie.
- 78 V tomto rámci je pravda, že sa súd Únie môže inšpirovať aj právom členských štátov, toto však neznamená, že musí použiť právo členského štátu, ktorého právna úprava hodnotenia dôkazov je prísnejšia, o to skôr, že sa predpokladá, že tak vnútroštátne právne poriadky, ako aj právo Únie budú integrovať záruky garantované EDLP.
- 79 Pokiaľ nie je možné vyvodiť žiadnu prevládajúcu tendenciu z právnych poriadkov členských štátov Európskej únie, ak ide o právnu otázku, je jednotný výklad a uplatňovanie zásady voľného hodnotenia dôkazov v Únii nevyhnutnosťou, aby sa šetrenie uskutočnené Komisiou v rámci konania v oblasti kartelov mohlo uskutočniť v podmienkach rovnosti zaobchádzania s dotknutými podnikmi. Keby to tak nebolo, použitie pravidiel alebo právnych pojmov vnútroštátneho práva vyplývajúcich z právnej úpravy členského štátu by spôsobilo narušenie jednoty práva Únie (pozri v tomto zmysle podobne rozsudok zo 14. septembra 2010, Akzo Nobel Chemicals a Akros Chemicals/Komisia, C-550/07 P, EU:C:2010:512, body 69 až 76).
- 80 V každom prípade je potrebné zamietnuť tvrdenie žalobkýň, že pokiaľ by sa malo za uplatniteľné brať holandské právo, zakazovalo by použitie takýchto audionahrávok.
- 81 Konkrétnejšie, žalobkyne tvrdia, že je možné z dvoch rozhodnutí prijatých Rechtbank Rotterdam (Súd Rotterdam), v rámci sporového konania medzi Nederlandse Autoriteit Consument en Markt (Holandský úrad na ochranu spotrebiteľov a trhu, ďalej len „ACM“) a súkromnými podnikmi vyvodiť, že tajné audionahrávky telefonických hovorov zhovené konkurentom sú v holandskom práve ako dôkaz vylúčené (Rechtbank Rotterdam, 13. jún 2013, NL:RBROT:2013:CA3079 a Rechtbank Rotterdam, 11. júl 2013, NL:RBROT:2013:5042).
- 82 Je však potrebné uviesť, ako správne uvádza Komisia, že v prejednávacom prípade ide o to, že legálnymi prostriedkami objavila telefonické hovory, ktoré podnik tajne nahral a použila ich vo svojom šetrení, zatiaľ čo v rozhodnutí Rechtbank Rotterdam (Súd Rotterdam), išlo o to, že ACM mohol použiť informácie z nahrávok, ktoré boli zaznamenané legálne v kontexte trestného vyšetrovania vedeného Openbaar Ministerie (Prokuratúra, Holandsko).

- 83 Okrem toho je potrebné uviesť, ako sa diskutovalo na pojednávaní, že rozhodnutia Rechtbank Rotterdam (súd, Rotterdam) boli vyvrátené dvoma rozsudkami z 9. júla 2015 prijatými College van Beroep (College van Beroep voor het bedrijfsleven, 9. júl 2015, NL:CBB:2015:192, a College van Beroep voor het bedrijfsleven, 9. júl 2015, NL:CBB:2015:193). Na rozdiel od Rechtbank Rotterdam (okresný súd, Rotterdam), ktorý zrušil pokuty, pričom sa domnieval, že sa nepreukázalo, z akého dôvodu boli tieto nahrávky poskytnuté ACM, College van Beroep sa domnieval, že ACM mohol použiť informácie z nahrávok, ktoré legálne zhromaždila prokuratúra v rámci trestného vyšetrovania.
- 84 College van Beroep najmä upresnil, že nahrávky poskytnuté ACM sa môžu považovať za informácie o trestnej činnosti a že neexistoval žiadny právny základ, ktorý by vyžadoval, aby prokuratúra overila informácie, ktoré mohli byť preskúmané súdom, predtým, než sa poskytnú ACM. College van Beroep spresnil, že jedinou podmienkou pre odovzdanie týchto informácií bola podmienka nevyhnutnosti ich odovzdania z podstatných dôvodov verejného záujmu. College van Beroep sa pritom domnieva, že zákaz kartelov bol podstatný cieľ verejného záujmu, keďže sa týkal hospodárskeho blahobytu krajiny. Nakoniec College van Beroep tiež spresnil, že ACM nemohol takéto informácie získať inak či menej rušivo.
- 85 Vo svetle vyššie uvedeného je potrebné dospieť k záveru, že Komisia sa nedopustila protiprávneho konania tým, že použila spochybnené telefonické nahrávky na preukázanie porušenia článku 101 ZFEÚ.
- 86 Rovnaký záver je potrebné prijať, pokiaľ ide o záznamy týkajúce sa týchto nahrávok, ktorých prípustnosť žalobkyne tiež spochybňujú. Žalobkyne sa v tomto smere obmedzujú na uvedenie, že ich tvrdenia týkajúce sa použitia nahrávok sa použijú *mutatis mutandis* na uvedené záznamy.
- 87 Za týchto podmienok je potrebné tiež zamietnuť tieto argumenty na základe úvah vykonaných v bodoch 42 až 85 vyššie. Naopak, pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyň týkajúce sa dôveryhodnosti týchto záznamov, budú prejednávané ďalej v bode 88 a nasl.

O dôveryhodnosti záznamov týkajúcich sa telefonických hovorov a dodržania dôkazného bremena Komisiou v tomto smere

- 88 V odôvodneniach 312 až 334 napadnutého rozhodnutia Komisia v odpovedi na tvrdenia žalobkyň vznesené počas správneho konania a spochybňujúce dôveryhodnosť záznamov týkajúcich sa telefonických hovorov v podstate tvrdí, že keďže boli dostupné pôvodné audionahrávky, preskúmala písomné záznamy rigorózne vzhľadom na ne. Komisia tvrdí, že tiež zohľadnila skutočnosť, že písomné záznamy nepredstavujú nevyhnutne presnú kópiu telefonických hovorov a že autor niekedy doplnil osobné poznámky alebo vypustil pasáže, ktoré nepovažoval za dostatočne významné. Dopĺňa, že jej výklad záznamov bol vykonaný objektívne a primerane a že boli overené vzhľadom na ďalšie písomnosti zo spisu.
- 89 Žalobkyne v zásade uvádzajú päť výhrad, ktorými spochybňujú dôveryhodnosť záznamov týkajúcich sa telefonických hovorov. Po prvé záznamy týkajúce sa uvedených telefonických hovorov predstavujú subjektívny výklad. Po druhé dátum a zoznam osôb, ktoré sa účastnili týchto hovorov, nie sú jasné. Po tretie Komisia sa dopustila omylu pri rozdelení dôkazného bremena. Po štvrté mala Komisia povinnosť overiť obsah hovorov tým, že zašle žiadosti o informácie hovorcovi toho subjektu, ktorý nahral uvedené hovory, a síce pánovi K, a po piate, pokiaľ by audionahrávky a písomné záznamy mali byť vylúčené ako dôkazy, šetrenie vedené proti spoločnosti Heiploeg by stroskotalo.
- 90 Z článku 2 nariadenia č. 1/2003, ako aj z ustálenej judikatúry vyplýva, že v oblasti práva hospodárskej súťaže je Komisia v prípade sporu o existencii protiprávneho konania povinná preukázať porušenia, ktoré konštatuje, a zaobstaráť dôkazy, ktorými môže z právneho hľadiska dostatočne preukázať

existenciu skutočností zakladajúcich porušenie. V tejto súvislosti musí na preukázanie, že došlo k uvádzanému porušeniu, zhromaždiť dostatočne presné a súhlasné dôkazy (pozri rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 38 a citovanú judikatúru).

- 91 Pokiaľ sa Komisia v rámci preukázania porušenia článkov 101 a 102 ZFEÚ opiera o listinné dôkazy, dotknutým podnikom prináleží nielen predložiť prijateľnú alternatívu k stanovisku Komisie, ale aj preukázať, že dôkaz uvedený v napadnutom rozhodnutí na účel preukázania existencie porušenia je nepostačujúci. Je potrebné sa domnievať, že ak sa Komisia opiera o priame dôkazy, dotknutým podnikom prináleží preukázať, že dôkazy uvádzané Komisiou sú nedostatočné. Už bolo rozhodnuté, že takéto prevrátenie dôkazného bremena neporušuje zásadu prezumpcie neviny (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 39 a citovanú judikatúru).
- 92 Každý z dôkazov predložený Komisiou však nemusí nevyhnutne zodpovedať týmto kritériám vo vzťahu ku každému prvku protiprávneho konania. Stačí, aby tejto požiadavke zodpovedal celkovo posúdený súbor nepriamych dôkazov predložených inštitúciou (pozri rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 40 a citovanú judikatúru).
- 93 Nepriame dôkazy, ktoré Komisia v rozhodnutí uviedla s cieľom preukázať existenciu porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ podnikom, sa totiž nemajú posudzovať izolovane, ale ako celok (pozri rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 41 a citovanú judikatúru).
- 94 Do úvahy treba vziať aj skutočnosť, že protisúťažné činnosti sa vykonávajú tajne, a preto sa vo väčšine prípadov existencia protisúťažného postupu alebo dohody musí vyvodiť z určitého počtu zhodujúcich sa skutočností a nepriamych dôkazov, ktoré ako celok môžu predstavovať dôkaz porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, pokiaľ neexistuje iné logické vysvetlenie (pozri rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 42 a citovanú judikatúru).
- 95 Ako už bolo uvedené v bode 42 vyššie, jediným relevantným kritériom na posúdenie predložených dôkazov je ich dôveryhodnosť. Podľa pravidiel všeobecne uplatňovaných v oblasti dokazovania dôveryhodnosť a z nej vyplývajúca dôkazná hodnota dokumentu závisia od jeho pôvodu, okolností jeho vyhotovenia, adresáta a predpokladanej a spoľahlivej povahy jeho obsahu. Predovšetkým je potrebné prisúdiť veľký význam skutočnosti, že listina bola vyhotovená v bezprostrednej súvislosti s okolnosťami alebo priamym svedkom týchto okolností. Okrem toho je potrebné pripomenúť, že samotná skutočnosť, že informáciu poskytli podniky, ktoré podali žiadosť, aby sa na ne vzťahovali výhody vyplývajúce z oznámení o spolupráci z roku 2006, nespochybňuje jej dôkaznú hodnotu (pozri rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 45 a citovanú judikatúru).
- 96 Podľa ustálenej judikatúry totiž žiadne ustanovenie ani žiadna všeobecná zásada práva Únie nezakazuje Komisii, aby voči podniku použila vyhlásenia iných obvinených podnikov. Ak by to tak nebolo, dôkazné bremeno, ktoré prináleží Komisii na preukázanie konania, ktoré je v rozpore s článkami 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ, by bolo nespĺniteľné a nezlučiteľné s jej úlohou dohliadať na správne uplatňovanie týchto ustanovení, ktorú jej zveruje Zmluva o FEÚ (pozri rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 46 a citovanú judikatúru).
- 97 Určitá nedôvera vo vzťahu k dobrovoľným výpovediam hlavných účastníkov protiprávneho kartelu je pochopiteľná, keďže títo účastníci by mohli znížiť význam svojej účasti na porušení a zvýšiť význam účasti ostatných. S ohľadom na vnútornú logiku konania, ktoré upravuje oznámenie o spolupráci z roku 2006, domáhanie sa prospechu z jeho uplatnenia s cieľom znížiť pokutu nevedie nevyhnutne k podnetu na predloženie skreslených dôkazov, pokiaľ ide o ostatných účastníkov obvineného kartelu. Akýkoľvek pokus uviesť Komisiu do omylu by mohol totiž spochybniť úprimnosť, ako aj úplnosť spolupráce podniku a tým ohroziť jeho možnosť mať úplný prospech z uvedených oznámení (rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 47).

- 98 Osobitne je potrebné uviesť, že skutočnosť, že osoba sa priznala k spáchaniu porušenia a pripustila tým existenciu iných skutočností, ako sú tie, ktorých existencia môže byť priamo vyvedená z predmetných dokumentov, *a priori* znamená, že ak neexistujú osobitné okolnosti naznačujúce opak, táto osoba sa rozhodla povedať pravdu. Vyhlásenia, ktoré sú v rozpore so záujmami toho, kto ich urobil, treba v zásade považovať za osobitne vierohodné dôkazy (pozri rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 48 a citovanú judikatúru).
- 99 Vyhlásenia zo strany dotknutých podnikov v rámci žiadostí o výhody vyplývajúce z oznámení o spolupráci z roku 2006 sa však musia posúdiť opatrne a vo všeobecnosti ich nemožno považovať za osobitne dôveryhodné dôkazy, ak neboli potvrdené inými dôkazmi (pozri rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 49).
- 100 Podľa ustálenej judikatúry totiž vyhlásenie podniku, ktorému sa vytýka účasť na karteli, ktorého presnosť spochybňuje niekoľko ostatných obvinených podnikov, nemožno považovať za postačujúci dôkaz existencie porušenia práva, ktorého sa dopustili tieto podniky, bez toho, aby to bolo podporené iným dôkazom (pozri rozsudok z 27. júna 2012, Coats Holdings/Komisia, T-439/07, EU:T:2012:320, bod 50 a citovanú judikatúru).
- 101 Pokiaľ ide o judikatúru uvedenú v bodoch 90 až 100 vyššie, je potrebné overiť, či Komisia použila v súlade s právom, v napadnutom rozhodnutí, písomné záznamy, ktoré sa viažu k audionahrávkam ako dostatočne dôveryhodné dôkazy.
- 102 V prejednávanom prípade sa v odôvodneniach 31 až 39 napadnutého rozhodnutia uvádza, že Komisia vykonala inšpekcie v priestoroch dotknutých podnikov, ako aj v súkromných priestoroch na účely vedenia svojho šetrenia. Počas tohto šetrenia Komisia našla najmä audionahrávky telefonických hovorov uskutočnených medzi spoločnosťou Heiploeg a spoločnosťou Kok Seafood, ako aj záznamy týchto nahrávok vytvorené bez vedomia spoločnosti Heiploeg spoločnosťou Kok Seafood (pozri odôvodnenia 262, 266 a 268 napadnutého rozhodnutia). Ako sa tiež pripomína v bode 58 vyššie, zákonnosť tohto šetrenia žalobkyne nespochybňujú.
- 103 Pokiaľ ide o prvú výhradu, podľa ktorej sú písomné záznamy interpretované subjektívne, je potrebné pripomenúť, že jediným relevantným kritériom pre posúdenie dôkaznej hodnoty riadne predložených dôkazov je ich dôveryhodnosť (pozri bod 42 vyššie).
- 104 V prejednávanom prípade je potrebné pripomenúť, že Komisia uznala, že písomné záznamy nepredstavujú nevyhnutne presný prepis telefonických hovorov a že niektoré záznamy boli zničené (pozri odôvodnenie 315 napadnutého rozhodnutia), túto okolnosť okrem toho zohľadnila vo svojej analýze, ako aj skutočnosť, že autor záznamu niekedy pripojil osobné poznámky (pozri najmä odôvodnenia 321, 322, 324 a 325 napadnutého rozhodnutia).
- 105 Navyše Komisia analyzovala písomné záznamy postupne v závislosti od disponibility audionahrávok a nechala potvrdiť svoj výklad uvedených záznamov spoločnosťou Kok Seafood (pozri najmä odôvodnenia 138, 182, 325 napadnutého rozhodnutia).
- 106 Žalobkyne tiež namietajú, že Komisia nezohľadnila doplnenie údajov „so spoločnosťou Klaas Puul“, ktorý podľa nich pripojil pán K. v písomných záznamoch uvedených v odôvodnení 206 napadnutého rozhodnutia, čím sa mení zmysel toho, o čom sa hovorilo v záznamoch. Toto tvrdenie nie je možné prijať, doplnenie takéhoto údajov nemení nič na dôkaznej hodnote týchto záznamov. Bez ohľadu na toto doplnenie sporné záznamy svedčia o existencii kontaktov medzi spoločnosťou Heiploeg a spoločnosťou Klaas Puul s úmyslom dohodnúť sa na zvýšení predajnej ceny, ako to Komisia správne uviedla v odôvodneniach 207 a 208 napadnutého rozhodnutia.

- 107 Okrem toho žalobkyne nepredložili žiadny presvedčivý dôkaz na preukázanie, že by uvedené doplnenie menilo význam predmetných záznamov. Ďalej je potrebné uviesť, že tieto záznamy sa zhodujú s inými písomnosťami zo spisu, ako sú vyhlásenia a sprievodné dokumenty spoločnosti Klaas Puul (pozri odôvodnenie 333 napadnutého rozhodnutia).
- 108 Za týchto okolností je potrebné prvú výhradu žalobkyní zamietnuť.
- 109 Pokiaľ ide o druhú výhradu, podľa ktorej dátum a zoznam osôb, ktoré sa podieľali na týchto hovoroch, nie sú dostatočne jasné, je potrebné konštatovať, že žalobkyne neuvádzajú žiadny konkrétny príklad pre podporu tohto tvrdenia. Jediný príklad, ktorý citujú, je ten o doplnení údajov „so spoločnosťou Klaas Puul“, uvedený v odôvodnení 206 napadnutého rozhodnutia. Ako už bolo konštatované v bode 106 vyššie, výňatok z citovaných záznamov v uvedenom odôvodnení potvrdzuje existenciu kontaktov medzi spoločnosťami Heiploeg a Klaas Puul, ktorých účelom je koordinovať ich stratégiu s ohľadom na predajné ceny.
- 110 V každom prípade, na rozdiel od toho, čo tvrdia žalobkyne, je možné odvodiť z vyššie uvedených záznamov identitu osôb, ktoré sa zúčastnili hovorov, ktorých sa záznamy týkajú, a čas, kedy sa tieto hovory uskutočnili, čo bolo správne zdôraznené v odôvodneniach 96 a 207 napadnutého rozhodnutia.
- 111 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa druhá výhrada musí zamietnuť.
- 112 Pokiaľ ide o tretiu výhradu, založenú na nesprávnom prerozdelení dôkazného bremena vykonaného Komisiou, je potrebné poznamenať, že podľa judikatúry, ak Komisia vychádza z dôkazov, ktoré v zásade postačujú na preukázanie existencie porušenia, nepostačuje dotknutému podniku dovoľávať sa možnosti, že vznikla okolnosť, ktorá môže mať vplyv na dôkaznú hodnotu týchto dôkazov. Naopak, okrem prípadov, keď takýto dôkaz dotknutý podnik nemôže predložiť z dôvodu správania samotnej Komisie, prináleží dotknutému podniku, aby z právneho hľadiska dostatočne preukázal jednak existenciu okolnosti, na ktorú sa odvoláva, a jednak skutočnosť, že táto okolnosť vedie k pochybnostiam o dôkaznej hodnote dôkazov, o ktoré sa opiera Komisia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. februára 2014, AC-Treuhand/Komisia, T-27/10, EU:T:2014:59, bod 64 a citovanú judikatúru).
- 113 Komisia vychádza z písomných dôkazov pochádzajúcich priamo z podnikov uvedených v napadnutom rozhodnutí na účely preukázania skutkových okolností porušenia práva, ktoré sa vytýka žalobkyniam.
- 114 Je teda správne, že Komisia pripomína, že keď vychádza z priamych dôkazov, musí dotknutý podnik nielen navrhnúť primeranú alternatívu k postoju Komisie, ale aj preukázať, že predložené dôkazy, ktoré majú tiež preukázať porušenie práva, sú nedostatočné (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 81 a citovanú judikatúru, a zo 6. februára 2014, AC-Treuhand/Komisia, T-27/10, EU:T:2014:59, body 63 a 64 a citovanú judikatúru).
- 115 Je však potrebné konštatovať, ako tiež správne uvádza Komisia, najmä v odôvodneniach 334 a 342 napadnutého rozhodnutia, že žalobkyne sa vyjadrili iba vágne kriticky o dôkazných prostriedkoch, bez toho, aby spochybnili konštatovania Komisie, ktoré z nich vyplývajú. Okrem toho nepredložili žiadne rozumné alternatívne vysvetlenie týchto konštatovaní, ani nepreukázali, že by dôkazy boli nedostatočné na preukázanie porušenia práva.
- 116 Za týchto okolností je potrebné tretiu výhradu zamietnuť.
- 117 Pokiaľ ide o štvrtú výhradu, založenú na skutočnosti, že Komisia mala povinnosť overiť obsah hovorov zaslaním žiadostí o poskytnutie informácií účastníkom uvedených hovorov, je potrebné zdôrazniť, rovnako ako zdôrazňuje Komisia, že dotknuté podniky, vrátane spoločností Heiploeg a Kok Seafood, mali všetky príležitosti overiť si výklady Komisie a predložiť alternatívne výklady.

- 118 V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že v odôvodneniach 37 a 38 napadnutého rozhodnutia sa uvádza, že všetci adresáti napadnutého rozhodnutia obdržali DVD obsahujúce dokumenty zo spisu Komisie a že spoločnosť Heiploeg tiež nahliadla do iných dokumentov v jej priestoroch. Všetci adresáti oznámenia námietok predložili písomné pripomienky a boli vypočutí na pojednávaní 7. februára 2013.
- 119 Okrem toho spoločnosť Heiploeg mala počas správneho konania prístup k predmetným záznamom a k audionahrávkam, ako to potvrdzuje fakt, že predstavenstvo Heiploeg požadovalo a obdržalo kópie rôznych audionahrávok.
- 120 Napriek skutočnosti, že časť nahrávok bola zničená (pozri odôvodnenie 315 napadnutého rozhodnutia), žalobkyne mali dostatočnú príležitosť overiť dôveryhodnosť písomných záznamov, pokiaľ ide o nahrávky, a nikdy netvrdili, že v tejto súvislosti im boli kladené prekážky. V každom prípade skutočnosť, že Komisia nepredložila žiadosti o poskytnutie informácie účastníkom telefonických hovorov, nemôže mať vplyv na dôveryhodnosť záznamov, ktoré sa našli u spoločnosti Kok Seafood.
- 121 Je potrebné štvrtú výhradu žalobkýň zamietnuť.
- 122 Pokiaľ ide o piatu výhradu, žalobkyne tvrdia, že ak by boli audionahrávky, ako aj záznamy, ktoré sa k nim viažu, vylúčené ako dôkazy, šetrenie vedené proti spoločnosti Heiploeg by nemalo úspech, keďže jediným dôkazom by ostali vyhlásenia spoločností Klaas Puul sledujúce získanie zhovievavosti.
- 123 Ako to pripomína ustálená judikatúra citovaná v bode 96 vyššie, žiadne ustanovenie ani žiadna všeobecná zásada práva Únie nezakazuje Komisii, aby voči podniku použila vyhlásenia iných obvinených podnikov. Ak by to bolo inak, dôkazné bremeno správania odporujúceho článkom 101 a 102 ZFEÚ, ktoré nesie Komisia, by bolo nesplniteľné a nezlučiteľné s úlohou dohliadať na správne uplatňovanie týchto ustanovení, ktorú jej zveruje Zmluva.
- 124 Podľa žalobkýň vyhlásenie podniku, ktorému sa vytýka, že sa podieľal na karteli, nemôže byť považované za dostatočný dôkaz na preukázanie existencie porušenia práva, ktorého sa dopustili podniky, bez toho, aby nebol podporený inými dôkazmi.
- 125 Z ustálenej judikatúry uvedenej v bode 100 vyššie vyplýva, že presnosť vyhlásenia podniku, ktorý sa podieľa na karteli, musia spochybniť viaceré obvinené podniky, aby to predstavovalo pochybnosť o dôkaznej hodnote predmetného vyhlásenia. V prejednávanom prípade je potrebné konštatovať, že žalobkyne sa obmedzili na spochybnenie použitia vyhlásení spoločnosti Klaas Puul bez toho, aby predložili tvrdenie, ktorým by spochybnili presnosť skutkových okolností, ktoré z toho vyplývajú. Okrem toho žiadny podnik podieľajúci sa na karteli nenapadol presnosť uvedených vyhlásení (pozri odôvodnenia 300 až 311 napadnutého rozhodnutia).
- 126 Okrem toho žalobkyne sa nesprávne domnievajú, že ak audionahrávky a záznamy, ktoré sa k nim viažu, nebudú zohľadnené, zostali by ako dôkazy len samotné vyhlásenia uskutočnené spoločnosťou Klaas Puul, aby získala zhovievavosť. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, ako už bolo uvedené v bodoch 17 a 66 vyššie, že napadnuté rozhodnutie sa zakladá aj na iných dôkazoch, ktorých relevantnosť žalobkyne nespochybňujú v kontexte sporu, najmä zostávajúci materiál zo šetrenia, odpoveď spoločnosti Stührk na oznámenie námietok a písomné dôkazy na zaistenie obvinenia zaslané spoločnosťou Klaas Puul na podporu svojich vyhlásení (pozri odôvodnenia 55 až 224 napadnutého rozhodnutia).
- 127 Ako vyplýva z ustálenej judikatúry v bode 93 vyššie a ako tiež správne poznamenala Komisia, nepriame dôkazy, ktoré uvádza v rozhodnutí na účely preukázania existencie porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ podnikom, sa totiž nemajú posudzovať izolovane, ale ako celok.
- 128 Za týchto okolností nemožno piatu výhradu uznať.

129 Vo svetle toho, čo bolo uvedené vyššie, je potrebné dospieť k záveru, že nebolo dokázané, že Komisia porušila článok 101 ZFEÚ alebo článok 2 nariadenia č. 1/2003 použitím nahrávok predmetných telefonických hovorov alebo záznamov, ktoré sa k nim viažu.

130 V dôsledku toho treba prvý a druhý žalobný dôvod zamietnuť.

O treťom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia nesprávne zamietla zohľadniť existenciu platobnej neschopnosti žalobkyni na základe bodu 35 usmernení

131 V rámci tohto žalobného dôvodu žalobkyne zdôrazňujú, že Komisia sa dopustila viacerých skutkových a právnych omylov zamietnutím ich žiadosti o zníženie sumy pokút, založenej na existencii ich platobnej neschopnosti. Odvolávajú sa na skutočnosť, po prvé, že platba pokuty ohrozuje ich životaschopnosť, po druhé, že platba pokuty spôsobí spoločnosti zníženie podstatnej časti hodnoty jej majetku a po tretie, že sociálny a ekonomický kontext je v prejednávacom prípade veľmi osobitný.

132 Bod 35 usmernení, ktorý uvádza vplyv, ktorý môže mať platobná schopnosť podniku pokutovaného za porušenie článku 101 ZFEÚ na výpočet sumy uložitelnej pokuty, uvádza toto:

„Za výnimočných okolností môže Komisia na návrh prihliadnuť na platobnú neschopnosť podniku v osobitnom sociálnom a ekonomickom kontexte. Komisia nemôže znížiť pokutu iba na základe samotného zistenia nepriaznivej finančnej situácie alebo stratového hospodárenia. Zníženie môže byť povolené len na základe objektívnych dôkazov, preukazujúcich, že uloženie pokuty podľa podmienok stanovených v týchto usmerneniach, by nenapraviteľne ohrozilo ekonomickú životaschopnosť dotknutého podniku a viedlo by ku strate hodnoty jeho majetku.“

133 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že Komisia sa prijatím takýchto pravidiel správania a tým, že ich zverejnením oznámila, že ich v budúcnosti uplatní na prípady, ktorých sa týkajú, sama obmedzuje vo výkone svojej diskrečnej právomoci a nemôže sa od týchto pravidiel odchyliť bez toho, aby nebola prípadne sankcionovaná z dôvodu porušenia všeobecných právnych zásad, ako sú zásady rovnosti zaobchádzania alebo ochrany legitímnej dôvery (rozsudok z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 211; z 12. decembra 2012, Ecka Granulate a non ferrum Metallpulver/Komisnia, T-400/09, neuvverejnený, EU:T:2012:675, bod 40).

134 Na úvod je potrebné pripomenúť, že zníženie sumy pokuty je možné schváliť na základe bodu 35 usmernení iba za výnimočných okolností a pri splnení podmienok, ktoré sú definované uvedeným bodom. Jednak musí byť preukázané, že uložená pokuta „by nenapraviteľne ohrozil[a] ekonomickú životaschopnosť dotknutého podniku a viedl[a] by ku strate hodnoty jeho majetku“. Po druhé sa musí preukázať aj existencia „osobitn[ého] sociáln[eho] a ekonomick[ého] kontext[u]“. Okrem toho treba pripomenúť, že tieto dva okruhy podmienok predtým vymedzili súdy Únie.

135 Pokiaľ ide o prvú skupinu podmienok, bolo rozhodnuté, že Komisia nie je v zásade povinná zohľadniť, pokiaľ ide o určenie pokuty uložitelnej za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, nepriaznivú finančnú situáciu podniku, keďže uznanie takejto povinnosti by sa rovnalo udeleniu neoprávnenej konkurenčnej výhody podnikom, ktoré sú menej adaptované na podmienky trhu (rozsudky z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 327, a z 12. decembra 2012, Ecka Granulate a non ferrum Metallpulver/Komisnia, T-400/09, neuvverejnený, EU:T:2012:675, bod 94).

136 Z tohto dôvodu samotné zistenie nepriaznivej alebo stratovej finančnej situácie dotknutého podniku nemôže stačiť na odôvodnenie návrhu, aby Komisia zohľadnila existenciu platobnej neschopnosti tohto podniku a priznala mu zníženie pokuty.

- 137 Podľa ustálenej judikatúry navyše skutočnosť, že opatrenie prijaté orgánom Únie spôsobí konkurz alebo likvidáciu daného podniku, nie je sama osebe právom Únie zakázaná. Ak taký postup môže poškodiť finančné záujmy vlastníkov alebo akcionárov, neznamená to, že osobné, hmotné a nehmotné zložky tvoriace podnik tiež stratia svoju hodnotu (rozsudky z 29. apríla 2004, Tokai Carbon a i./Komisia, T-236/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, EU:T:2004:118, bod 372, a z 12. decembra 2012, Ecka Granulate a non ferrum Metallpulver/Komisia, T-400/09, neuvverejnený, EU:T:2012:675, bod 50).
- 138 Nemožno teda dospieť k záveru, že prijatím bodu 35 usmernení si Komisia uložila nejakú povinnosť, ktorá by bola v rozpore s touto judikatúrou. Dôkazom toho je aj skutočnosť, že uvedený bod neodkazuje na konkurz spoločnosti, ale na situáciu v „osobitnom sociálnom a ekonomickom kontexte“, v rámci ktorej by uloženie pokuty „nenapraviteľne ohrozilo ekonomickú životaschopnosť dotknutého podniku a viedlo by ku strate hodnoty jej majetku“ (rozsudok z 12. decembra 2012, Novácke chemické závody/Komisia, T-352/09, EU:T:2012:673, bod 188).
- 139 Z toho vyplýva, že samotný fakt, že pokuta uložená za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže môže viesť k vyhláseniu konkurzu dotknutej spoločnosti, nepostačuje, pokiaľ ide o uplatnenie bodu 35 usmernení. Konkurz spoločnosti nemusí nevyhnutne viesť k zániku predmetného podniku. Ten môže sám osebe pokračovať vo svojej existencii buď formou navýšenia základného imania spoločnosti, alebo formou celkového prevzatia jeho majetku iným subjektom. Takéto celkové prevzatie majetku sa môže uskutočniť dobrovoľným alebo núteným predajom majetku spoločnosti v konkurze s pokračujúcou prevádzkou (rozsudok z 12. decembra 2012, Novácke chemické závody/Komisia, T-352/09, EU:T:2012:673, bod 189).
- 140 Zmienku o strate hodnoty majetku dotknutého podniku uvedenú v bode 35 usmernení z roku 2006 je teda potrebné chápať tak, že sa týka situácie, v ktorej sa prevzatie podniku za podmienok uvedených v bode 139 vyššie zdá nepravdepodobné, či dokonca nemožné. V takom prípade sa majetok tohto podniku bude ponúkať na predaj samostatne a je pravdepodobné, že mnohé jeho zložky sa vôbec nepredajú alebo sa prinajlepšom predajú len za výrazne nižšiu cenu (rozsudok z 12. decembra 2012, Ecka Granulate a non ferrum Metallpulver/Komisia, T-400/09, neuvverejnený, EU:T:2012:675, bod 98).
- 141 Pokiaľ ide o druhú skupinu podmienok, ktorá sa týka existencie osobitného sociálneho a ekonomického kontextu, tento okruh sa podľa judikatúry vzťahuje na dôsledky, ktoré by zaplatenie pokuty mohlo mať najmä z hľadiska zvýšenia nezamestnanosti alebo poškodenia dodávateľských a odberateľských hospodárskych odvetví dotknutého podniku (rozsudky z 29. júna 2006, SGL Carbon/Komisia, C-308/04 P, EU:C:2006:433, bod 106, a z 12. decembra 2012, Ecka Granulate a non ferrum Metallpulver/Komisia, T-400/09, neuvverejnený, EU:T:2012:675, bod 99).
- 142 Pokiaľ sú teda splnené vyššie uvedené kumulatívne podmienky, uloženie pokuty, ktoré by mohlo vyvolať zánik podniku, by bolo v rozpore s cieľom, ktorý sleduje bod 35 usmernení. Uplatnenie tohto bodu na dotknuté podniky je tak konkrétnym prejavom zásady proporcionality v oblasti sankcií za porušenia práva hospodárskej súťaže (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. decembra 2012, Ecka Granulate a non ferrum Metallpulver/Komisia, T-400/09, neuvverejnený, EU:T:2012:675, bod 100).
- 143 Napokon, ako Komisia správne pripomenula viackrát v rámci konaní pred Všeobecným súdom, keďže uplatnenie bodu 35 usmernení je posledným prvkom, ktorý sa berie do úvahy pri stanovení výšky pokút uložených za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže uplatniteľných na podniky, posúdenie platobnej schopnosti sankcionovaných podnikov spadá pod neobmedzenú právomoc, ktorá je stanovená v článku 261 ZFEÚ a v článku 31 nariadenia č. 1/2003.
- 144 Pokiaľ ide o rozsah tejto právomoci, treba pripomenúť, že táto právomoc je jedným zo spôsobov uplatňovania zásady účinnej súdnej ochrany, všeobecnej zásady práva Únie, ktorá je v súčasnosti vyjadrená v článku 47 Charty základných práv a v práve Únie zodpovedá článku 6 EDLP (pozri

v tomto zmysle rozsudky z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisia, C-386/10 P, Zb., EU:C:2011:815, bod 51; zo 6. novembra 2012, Otis a i., C-199/11, EU:C:2012:684, bod 47, a z 18. júla 2013, Schindler Holding a i./Komisia, C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 36).

- 145 Podľa judikatúry totiž dodržiavanie článku 6 EDLP nevyklučuje, aby v konaní správnej povahy bol „trest“ uložený najprv správnym orgánom. Predpokladá však, že rozhodnutie správneho orgánu, ktoré samo osebe nespĺňa podmienky stanovené v článku 6 ods. 1 EDLP, bude následne preskúmané súdnym orgánom s neobmedzenou právomocou. Charakteristickou črtou, ktorou sa vyznačuje orgán s neobmedzenou právomocou, je aj možnosť zmeniť akúkoľvek časť vydaného rozhodnutia tak z vecného, ako aj z právneho hľadiska. Takýto orgán musí mať najmä právomoc rozhodovať o všetkých vecných a právnych otázkach, ktoré sú relevantné v spore, o ktorom rozhoduje (rozsudok z 18. júla 2013, Schindler Holding a i./Komisia, C-501/11 P, EU:C:2013:522, bod 35).
- 146 Okrem toho absencia preskúmania celého sporného rozhodnutia *ex officio* neporušuje zásadu účinnej súdnej ochrany. Na účely rešpektovania tejto zásady nie je nevyhnutné, aby Všeobecný súd, ktorý je síce povinný odpovedať na predložené žalobné dôvody a vykonať právne aj vecné preskúmanie, bol tiež povinný *ex officio* opätovne prešetriť celý spis (rozsudok z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 66).
- 147 Súd Únie teda, s výnimkou dôvodov verejného poriadku, ktoré musí preskúmať a prípadne na ne prihliadnuť *ex officio*, musí vykonať preskúmanie na základe dôkazov predložených žalobkyňami na podporu uvádzaných dôvodov a v snahe vyhnúť sa vykonaniu podrobného vecného a právneho preskúmania sa nemôže opierať o mieru voľnej úvahy Komisie, a to ani pokiaľ ide o hodnotenie dôkazov pre upustenie od výkonu hĺbkovej kontroly právnych a skutkových okolností (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisia, C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 62).
- 148 Súd, ktorý rozhoduje s neobmedzenou právomocou, napokon musí v zásade a bez toho, aby bolo dotknuté preskúmanie dôkazov, ktoré mu predložili účastníci konania, zohľadniť právny a skutkový stav, ktorý existuje ku dňu, keď rozhoduje, ak sa domnieva, že je odôvodnené, aby uplatnil svoju právomoc zmeniť napadnuté rozhodnutie (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. marca 1974, Istituto Chemioterapico Italiano a Commercial Solvents/Komisia, 6/73 a 7/73, EU:C:1974:18, bod 51 a 52; zo 14. júla 1995, CB/Komisia, T-275/94, EU:T:1995:141, bod 61, a z 5. októbra 2011, Romana Tabacchi/Komisia, T-11/06, EU:T:2011:560, body 282 až 285).
- 149 Práve vzhľadom na túto judikatúru a v zmysle tvrdení predložených účastníkmi konania pred Všeobecným súdom a v zmysle informácií poskytnutých žalobkyňami na pojednávaní je potrebné posúdiť odôvodnenie nachádzajúce sa v napadnutom rozhodnutí.
- 150 V prejednávacom prípade v odôvodneniach 562 až 566 napadnutého rozhodnutia Komisia zamietla žiadosť žalobkyň o zníženie sumy pokuty na základe ich platobnej neschopnosti, pri zohľadnení, po prvé, že zníženie sumy pokuty neznižuje riziko konkurzu a po druhé, že žalobkyne nepreukázali, že po prípadnom konkurze ich majetok nebude viac používaný v hospodárstve a následne, že strata hodnoty ich majetku bude značná. Podľa Komisie je pravdepodobné, že spoločnosť Heiploeg alebo prinajmenšom určitý počet spoločností skupiny Heiploeg bude prevzatých a budú pokračovať v činnosti „as a going concern“. Komisia sa domnieva, že v každom prípade, aj v prípade individuálneho predaja majetku spoločnosti Heiploeg, tento majetok bude odpredaný konkurenčnej spoločnosti alebo opätovne predaný v sektore a bude sa naďalej používať v hospodárstve.
- 151 Po prvé žalobkyne spochybňujú tvrdenie Komisie, podľa ktorého je ich finančná situácia už taká zlá, že konkurz je možný dokonca aj bez pokuty. Žalobkyne uvádzajú aktualizovanú verziu posudku z 24. októbra 2012, ktorý vyhotovila audítorská firma (ďalej len „posudok P“), ktorý bol predložený Komisii počas správneho konania.

- 152 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že z posudku P vyplýva, že žalobkyne sa už nachádzali, pred uložením pokuty Komisiou, v osobitne komplikovanej finančnej situácii, ktorá ich doviedla na pokraj konkurzu.
- 153 Posudok P uvádza, že finančná reštrukturalizácia, ktorá sa uskutočnila v júni 2012 nepriniesla žalobkyniam dostatočné financovanie, s výhradou určitých podmienok, pre riadenie obvyklých obchodných činností.
- 154 Tento istý dokument ďalej uvádza, že pomer medzi dlhom a ziskom spoločnosti sa pred zaplatením daní a úrokov a pred odpismi a amortizáciou zvýšil (16,2 v roku 2011) a že sa tento zisk pred zaplatením daní a úrokov a pred odpismi a amortizáciou pre prvých šesť mesiacov účtovného roku 2012 – 2013 nachádzal pod plánovanými hodnotami (0,7 miliónov eur namiesto 3,9 miliónov eur).
- 155 Za týchto okolností je potrebné určiť, že posudok P nepreukazuje, v rozpore s tým, čo tvrdia žalobkyne, že neuloženie pokuty by znížilo riziko konkurzu.
- 156 Je určite pravda, ako zdôrazňujú žalobkyne, že uloženie pokuty zvýšilo riziko konkurzu. Avšak podľa bodu 137 vyššie ustálenej judikatúry je potrebné zdôrazniť, že skutočnosť, že opatrenie prijaté orgánom Únie spôsobí konkurz alebo likvidáciu daného podniku, nie je sama osebe právom Únie zakázaná.
- 157 Na druhej strane na účely uplatnenia bodu 35 usmernení nepostačuje preukázať, že dotknutý podnik vyhlási v prípade uloženia pokuty konkurz. Podľa znenia tohto bodu musia existovať „objektív[n]e dôkaz[y], preukazujúc[e], že uloženie pokuty... by nenapraviteľne ohrozilo ekonomickú životaschopnosť dotknutého podniku a viedlo by ku strate hodnoty jeho majetku“, čo by automaticky nenastalo v prípade konkurzu spoločností prevádzkujúcich predmetný podnik (pozri bod 138 vyššie).
- 158 Z toho vyplýva, ako správne uviedla Komisia, že zníženie sumy pokuty neznižuje riziko konkurzu.
- 159 Po druhé, pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyň, podľa ktorého platba pokuty spôsobí stratu hodnoty podstatnej časti majetku spoločnosti, toto neodôvodňuje zohľadnenie platobnej schopnosti žalobkyň, na účely zníženia sumy pokuty, ktorá sa im uložila.
- 160 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že účtovná hodnota spoločnosti Heiploeg, ktorá predstavuje 178 miliónov eur podľa posudku P, bola vypočítaná 31. marca 2012, teda takmer dva roky pred konkurzom podniku, ktorý bol vyhlásený na konci januára 2014. Preto pre finančné problémy spoločnosti Heiploeg nie je možné vylúčiť, že jej účtovná hodnota bola nižšia na začiatku roka 2014, v čase vyhlásenia konkurzu.
- 161 Je určite pravda, ako zdôrazňujú žalobkyne, že posudok P dospel k záveru, že hodnota majetku sa v prípade konkurzu zníži o 50 % a že informácie, ktoré boli poskytnuté po pojednávaní, uvádzajú, že celkový výnos z predaja rôznych aktív podniku Heiploeg v konkurznom konaní predstavuje sumu menej než 70 miliónov eur.
- 162 Je však potrebné zdôrazniť, že správa správcu konkurznej podstaty, ako aj informácie poskytnuté žalobkyňami po pojednávaní uvádzajú, že podstatná časť predmetného majetku, najmä daná prevádzka v Zoutkamp (Holandsko), bola prebratá kupujúcimi, ktorí prevádzkujú podnik v oblasti obchodovania s krevetami zo Severného mora.
- 163 Následne likvidácia spoločnosti Heiploeg neznamenala jej zánik. Naopak, táto naďalej existovala ako taká, iba jej prevádzkovanie uskutočňoval iný právny subjekt.
- 164 Za týchto podmienok, v rozpore s tým, čo tvrdia žalobkyne, majetok dotknutej spoločnosti nebol pozbavený všetkej hodnoty uložením pokuty podľa bodu 35 usmernení.

- 165 Po tretie, pokiaľ ide o tvrdenia žalobkýň, podľa ktorých sociálny a ekonomický kontext, v ktorom pôsobia, je osobitný, je potrebné zdôrazniť, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje s tým súvisiacu analýzu.
- 166 Ako však správne uvádza Komisia, ako to bolo uvedené v bodoch 150 až 164 vyššie, prvá skupina kumulatívnych podmienok pre zníženie sumy pokuty pre platobnú neschopnosť nebola splnená, nedopustila sa teda omylu v konštatovaní, že analyzovať druhú skupinu podmienok nie je potrebné.
- 167 V každom prípade, hoci je určite pravda, že posudok P uvádza, že konkurz spoločnosti Heiploeg by mal za následok stratu pracovných miest, a teda zvýšenie nezamestnanosti v regióne Groningue (Holandsko), nič to nemení na tom, že v skutočnosti správa správcu konkurznej podstaty uvádza, že prebratie majetku spoločnosti Heiploeg iným právnym subjektom, vrátane zachovania sídla podniku a prevádzky v Zoutkamp, umožnilo ponechať väčšiu časť pracovných miest v regióne a zachovať z väčšej časti príležitosti odbytu pre 200 lovcov kreviet.
- 168 Z vyššie uvedeného vyplýva, že je potrebné konštatovať, že žalobkyniam sa nepodarilo preukázať, že by boli splnené podmienky na to, aby sa im znížila suma pokuty na základe ich údajnej platobnej neschopnosti v zmysle bodu 35 usmernení. Tretí žalobný dôvod je preto potrebné zamietnuť.
- 169 Z toho, čo je uvedené vyššie, vyplýva, že keďže žiadny žalobný dôvod predložený žalobkýňami na podporu ich návrhov, či už na zrušenie alebo na zmenu, nie je dôvodný, je potrebné žalobu zamietnuť ako celok.

O trovách

- 170 Podľa článku 134 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobkyne nemali vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat' ich na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (deviata komora),

rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamietá.

2. Spoločnosti Goldfish BV, Heiploeg BV, Heiploeg Beheer BV a Heiploeg Holding BV sú povinné nahradiť trovy konania.

Berardis

Czúcz

Popescu

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 8. septembra 2016.

Podpisy

Obsah

Okolnosti predchádzajúce sporu	2
Napadnuté rozhodnutie	3
Konanie a návrhy účastníkov konania	5
Právny stav	6
O prvom a druhom žalobnom dôvode, ktoré vychádzajú z porušenia článku 101 ZFEÚ a článku 2 nariadenia č. 1/2003, ku ktorému došlo tým, že Komisia použila tajne zhotovené audionahrávky, resp. záznamy týkajúce sa týchto nahrávok	6
O zákonnosti použitia tajných nahrávok telefonických hovorov a záznamov z nich, na preukázanie, že došlo k porušeniu článku 101 ZFEÚ	7
O dôveryhodnosti záznamov týkajúcich sa telefonických hovorov a dodržania dôkazného bremena Komisiou v tomto smere	12
O treťom žalobnom dôvode založenom na tom, že Komisia nesprávne zamietla zohľadniť existenciu platobnej neschopnosti žalobkýň na základe bodu 35 usmernení	17
O trovách	21